

РЕШЕНИЕ

№ 2042

гр. София, 08.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-A СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Мариана Георгиева

Членове: Д. Ковачев
Виктория Недева

при участието на секретаря Христина Сп. Кръстева
като разгледа докладваното от Мариана Георгиева Въззивно гражданско дело № 20231100505547 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и следв. от ГПК.

С решение от 26.01.2023г., постановено по гр.д. № 33167/2022г. по описа на СРС, ГО, 53 състав, са уважени предявените от ЗЕАД „Б.В. И. Г.“ ЕАД срещу ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 411 от КЗ и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, като ответникът е осъден да заплати следните суми: сумата от 19 848 лева, представляваща изплатено застрахователно обезщетение за настъпило ПТП на 30.10.2019 г. по застрахователна преписка № 470418191959714, с включени разноси за репатриране и ликвидационни разноси, ведно със законната лихва от 21.06.2022г. до окончателното изплащане и сумата от 700, 19 лева, представляваща мораторна лихва за периода от 14.02.2022г. до 20.06.2022г. Със същото решение предявените иски са отхвърлени до пълните им заявени размери, както следва: по иска с правно основание чл. 411 от КЗ – за разликата над 19 848 лева до пълния предявен размер от 21 060, 59 лева и по иска с правно основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за разликата над 700, 19 лева до пълния предявен размер от 742, 97 лева.

Срещу решението, в частта, в която е присъдена законна лихва върху

главницата, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане, е подадена въззивна жалба от ответника ЗАД „ОЗК – ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД. В същата се поддържат оплаквания за допуснати нарушения на материалния закон. Конкретно се твърди, че първоинстанционният съд не е обсъдил релевираното възражение, че отбелязването върху представеното свидетелство за регистрация на процесното МПС - „Прекратена регистрация, частен имот“ е различно от „прекратена регистрация - тотална щета“, каквото е изискването по чл. 390 от КЗ. Сочи, че представянето на удостоверение за прекратяване на регистрацията на МПС при изплащане на обезщетение за тотална щета, е предпоставка за определяне момента на изпадане на забава от страна на застрахователя за изплащане на това обезщетение. Излага становище, че иницирането на административната процедура за прекратяване на регистрацията на автомобила не е поставено в зависимост от това дали застрахователят е изискал документи за дерегистрация или не. Предприемането ѝ е в правомощията на потребителя на застрахователна услуга и в негова тежест е представянето на предвидените в закона доказателства с оглед интереса му от поставяне на длъжника в забава. Ето защо дали да прекрати регистрацията на автомобила или не и поради каква причина зависи изцяло от преценката на неговия собственик, но не и от действия и/или бездействия на служител на застрахователя. В конкретния случай било установено, че собственикът на автомобила не е желал да прекрати регистрацията на автомобила „поради тотална щета“, нито след настъпване на ПТП, нито към датата на завеждане на исковата молба. Сочи, че съгласно чл. 390, ал.1 от КЗ преди изплащане на обезщетение, определено като тотална щета на моторно превозно средство, регистрирано в Република България, застрахователят изисква от ползвателя на застрахователна услуга удостоверение от компетентните регистрационни органи за прекратяване на регистрацията на моторното превозно средство, в което е отбелязано, че прекратяването на регистрацията е поради настъпилата тотална щета. Такъв документ не е бил представен и към настоящия момент и съответно ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД не е изпаднало в забава и не дължи законна лихва. По тези съображения е направено искане за отмяна на решението в обжалваната му част.

Насрещната страна ЗЕАД „Б.В. И. Г.“ ЕАД оспорва въззивната жалба

като неоснователна. Счита решението в обжалваната му част за правилно и обосновано като постановено в съответствие със събраните по делото доказателства и в правилно приложение на относимите материално-правни норми. Навежда съображения, че съгласно чл. 412, ал. 3 от КЗ в срок 30 дни от представянето на всички доказателства застрахователят трябва да определи и изплати размера на своето задължение по предявената претенция или мотивирано да откаже плащането. В случая по делото е представена регресна покана, която е била получена от ответното дружество на 10.01.2022г., но в определения 30-дневен срок не е извършено плащане по претенцията, поради което „ОЗК Застраховане“ АД е изпаднало в забава. Освен това по делото е представено удостоверение за прекратена регистрация на процесното МПС, от което се установява, че такава е налице, считано от 21.10.2021г. на основание „тотална щета“. По тези съображения е направено искане за потвърждаване на решението в обжалваната му част.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Не е допуснато нарушение на императивни материални норми.

Съгласно чл. 411 от КЗ в случаите, когато причинителят на вредата има сключена застраховка "Гражданска отговорност", застрахователят по имуществената застраховка встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата или неговия застраховател по застраховка "Гражданска отговорност" - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне. Застрахователят по имуществена застраховка може да предяви вземанията си направо към застрахователя по "Гражданска отговорност". Когато вредата е причинена от водач на моторно превозно средство, който има валидна задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, застрахователят по имуществена застраховка, който е встъпил в правата на увреденото лице, може да предяви претенцията си към причинителя само за размера на

причинените вреди, които надхвърлят размера на застрахователната сума по договора за задължителната застраховка, както и за вредите, причинени от водача на моторното превозно средство, за които застрахователят по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е отказал да заплати обезщетение на основание чл. 494.

Видно от законовата разпоредба предпоставките за предвидената суброгация са: 1) наличие на действително застрахователно правоотношение между увредения и ищеца по договор за имуществено застраховане, в изпълнение на който 2) застрахователят да е изплатил на застрахования застрахователното обезщетение, и 3) за увредения да е възникнало право на деликтно вземане срещу причинителя на вредата на основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД т.е., вредите да са причинени от деликвента, с негово виновно и противоправно поведение, респ. договорно вземане срещу неговия застраховател по застраховка "Гражданска отговорност". Доказването на тези правопраждащи факти е в тежест на ищеца – чл. 154, ал. 1 ГПК.

В конкретния случай със сила на пресъдено нещо /с оглед обстоятелството, че първоинстанционното решение, в частта, в която е уважен предявеният иск с правно основание чл. 411 от КЗ е влязло в сила/ са установени всички предпоставки на съдебно предявеното вземане, ангажиращи отговорността на застрахователя по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите за заплащане на регресно вземане за застрахователно обезщетение. Установено е и обстоятелството, че върху процесното МПС са причинени увреждания, при които стойността на разходите за необходимия ремонт надвишават 70 на сто от действителната му стойност, т.е. налице е тотална щета по чл. 390, ал. 2 от КЗ.

Спорен между страните е въпросът относно дължимостта на законната лихва за забава в хипотезата на изплатено застрахователно обезщетение при тотална щета по смисъла на чл. 390, ал. 2 от КЗ. По отношение приложението на посочената разпоредба настоящият съдебен състав приема следното:

В чл. 390, ал. 1 от КЗ е предвидено, че преди изплащане на обезщетение, определено като тотална щета на моторно превозно средство, регистрирано в Република България, застрахователят изисква от ползвателя на застрахователна услуга удостоверение от компетентните регистрационни органи за прекратяване на регистрацията на моторното превозно средство, в

което е отбелязано, че прекратяването на регистрацията е поради настъпилата тотална щета. Съгласно константната съдебна практика по приложение на посочената разпоредба /идентична по съдържание на нормата на чл. 193, ал. 3 от КЗ – отм./ - решение № 44 от 02.06.2015 г. по т. д. № 775/2014 г., Т. К., I Т. О. на ВКС, решение № 59 от 12.06.2015 г. по т. д. № 1256/2014 г., Т. К., II Т. О. на ВКС и решение № 140 от 01.08.2018 г. по т. д. № 2278/2017 г., Т. К., I Т. О. на ВКС, за съда не съществува задължение за указване на страната да представи доказателства за прекратяване на регистрацията на МПС при наличие на тотална щета. Дължимостта на застрахователното обезщетението както по чл. 405 от КЗ, така и по чл. 432 от КЗ не е обусловена от факта на прекратяване на регистрацията към момент, предхождащ съдебното решение по иска. Съгласно чл. 390, ал. 1 КЗ предпоставка за изплащане от застрахователя на обезщетение за тотална щета на МПС, е представянето на доказателства за прекратяване на регистрацията му. Т.е. изпълнението на административната процедура обуславя плащането, а не установяването на задължението по съдебен ред. Изпълнението/неизпълнението на задължението за deregistration и представянето пред застрахователя на доказателства за това, има значение за началния срок на забавата, но не и за основателността на претенцията за главницата.

В случая по делото е представено удостоверение от СДВР, отдел „Пътна полиция“ /л. 24 от първоинстанционното дело/, в което е посочено, че на 21.10.2021г. в централна база на АИС – КАТ е прекратена регистрацията на процесния автомобил – специален автомобил „ФОЛКСВАГЕН КАДИ“ с рег. № ***** на основание чл. 18а, ал. 8, вр. чл. 18, т. 1, раздел III от Наредба № I-45 от 24.03.2000 г. за регистриране, отчет, спиране от движение и пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на моторните превозни средства и ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните пътни превозни средства, поради тотална щета. Представеното удостоверение не е било оспорено от ответното дружество.

Поради изложеното се налага извод за неоснователност на релевираните във въззивната жалба оплаквания. Ищцовото дружество е ангажирало доказателства за изпълнение на изискването по чл. 390, ал. 1 от КЗ чрез представяне на удостоверение от компетентните регистрационни органи за прекратяване на регистрацията на моторното превозно средство, в което е

отбелязано, че прекратяването на регистрацията е поради настъпилата тотална щета.

Регресното задължение, което възниква за застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност", е парично, поради което и при допусната забава в неговото изпълнение той дължи на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата.

Съгласно чл. 412 КЗ застрахователят по имуществена застраховка, който е встъпил в правата на застрахованото лице, следва да предяви претенцията си срещу застрахователя по застраховка Гражданска отговорност, като приложи доказателства за удостоверяване на пътнотранспортно произшествие. Срокът за плащане е 30 дни, считано от представяне на необходимите документи. Кои документи са необходими, се установява от разпоредбата на чл. 106, ал. 5 от КЗ, към която препраща чл. 412, ал. 2 от КЗ – това са доказателства, за чието снабдяване лицето не е правно затруднено и които имат съществено значение за определяне основанието и размера на претенцията. До представяне на такива доказателства, независимо от отправената покана, срок за плащане не тече.

По делото е представена регресна претенция по процесната щета № 470418191959714, получена от ответното дружество на 10.01.2022г. По делото не се твърди, а и не се установява от ответника, чиято е доказателствената тежест, че застрахователят по имуществената застраховка не е представил всички доказателства или са били необходими допълнителни доказателства за установяване на основанието или размера на вредата. Ето защо следва да се приеме, че ответникът е изпаднал в забава с изтичането на 30 дни от получаване на поканата. В случая срокът за плащане е изтекъл на 09.02.2022г. След тази дата ответникът е изпаднал в забава и дължи законната мораторна лихва до датата на предявяване на исковата молба в определения от първоинстанционния съд размер. Претендираната в производството главница е била изискуема преди подаване на исковата молба, като ответникът е изпаднал в забава за изпълнение на това парично задължение считано от 10.02.2022г., т.е. забавата предхожда датата на подаване на исковата молба. Налице са предпоставките за присъждане на обезщетение за закъснялото плащане за периода от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане. Освен това следва да се има предвид, че по

правило предявяването на иска за заплащане на главните парични вземания представлява покана за плащане по смисъла на чл. 84, ал. 2 от ЗЗД, независимо от това дали са били налице предпоставките за приложение на разпоредбата на чл. 84, ал. 1 от ЗЗД.

Като е достигнал до същите изводи първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което следва да бъде потвърдено в обжалваната му част.

По отношение на разноските:

Въззиваемата страна е претендирала разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 400 лева. Независимо от изхода на спора такива не следва да се присъждат по следните съображения:

Основателността на искането за присъждане на разноски е обусловено от изхода на спора, както и от представянето на доказателства от страната за уговарянето и заплащането на адвокатско възнаграждение. Доказателствата за заплащането на разноските следва да бъдат ангажирани най-късно до приключване на последното заседание в съответната инстанция /който срок съвпада с установения в чл. 80, изр. 1-во то ГПК срок за представяне на списък за разноските/, а в случаите, в които не се провежда открито съдебно заседание /при прекратяване на производството поради оттегляне или отказ от иск, връщане на искова молба, връщане на въззивна или касационна жалба/ – в молбата за допълване на определението за прекратяване на производството. В случая ответното дружество не е представило доказателства за заплащане на претендираното адвокатско възнаграждение, поради което такива не следва да се присъждат.

Така мотивиран, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 1188 от 26.01.2023г., постановено по гр.дело № 33167/2022г. по описа на СРС, ГО, 53 състав, в обжалваната му част.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния

касационен съд по правилата на чл. 280 ГПК в 1-месечен срок от връчването на препис на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____